

Gheorghe Stanomir

Un basm cu foi

(prima publicare în „Curentul“ din München, anul LIII, nr. 5949-50, august-septembrie 1981, pag. 3)

A fost odată ca niciodată, că dacă n-ar fi, nu se va povești...

A fost odată o vreme, în care domneau niște ființe ciudate. Aceste viețuitoare nu mai existau anatomic decât prin niște foi, da, niște banale foi de hârtie: erau din foi, pe foi stăteau, prin ele se foiau. Își devorau reciproc foile, aceste ciudate ființe din acea vreme, se rupeau și amputau reciproc cu sadism, fluturând din când în când dușmanii, desființați din dosarele perenității, spre centrele de colectare, de topire, de re-ciclare...

Foile erau baza. Prin cantitatea de foi erau legitimate privilegiile cele mai bizare. Acești *înfoiați* deveniseră absoluți, puteau tăia și spânzura, căci prin ramura foilor lor - care repetau de regula cam același fraze și cuvinte sonore – creaseră o citadelă, o putere de necontestat, chiar fiind mai mare sau mai mică, și ar putea fi comparată cu feudele din Evul Mediu. Ce stăpâneau? În afara uor sclavi de tip nou, numiți multilateral dezvoltăți, toate colțișoarele rafturilor, într-un întuneric.

Niște vremuri destul de triste în lumea noastră și-așa plină de multe alte ciudățenii înșurubate și tranzistorizate, cu haiduci și doine radiotelevizate, cu poezii bruiate. Tot întunericul puțea a fum: sclavii foilor începuseră să ardă în plină stradă, în școli și universități, cărțile epocilor trecute, care fuseseră declarate de înfoiați, ca fiind retrograde, nesănătoase, depășite. Experimentul n-a avut probabil efectivitatea scontată, astfel că fu continuu repetat peste munți și peste oceane, spre liniștirea acelor ființe, care stăpâneau, ca foi, întunericul; sclavii multilateral dezvoltăți aprinseseră cât pe-aci tot pământul și continuă acest joc nebunesc, orbiți în întuneric de fum, uitând că astfel vor arde și acele viețuitoare înfoiate, de care depindeau, docili, cei care-i programaseră atât de rapid și care trebuiau să fie iubiți, în locul cărților arse. Iar *Marele Sfârșit* n-a fost în foc și pulbere, căci așa se întâmplă în doar basme, miruite în minuni și în bine.

A fost că vremea-i vreme. În locul *Marele Sfârșit* totul a început să pară normal. Pe cele mai multe meleaguri ale pământului, înfoiații au organizat întunericul, împrumutând din cărțile încă ne-arse tot felul de idei și denumiri vechi, după așa-numitul *sistem nomenclatural*, prin care creșteau, în 10-15 ani, din sclavii cei mai disciplinați, *noi ființe în foi*. Înfoiați de tip nou, energici, sănătoși, de viitor. Lipsea însă materia brută, hârtia fiind tot mai rară. Au fost economisite până și abecedarele, sclavii redevenind *artiști orali ai întunericului*, pentru a le povesti copilașilor snoave și povești, căci scriitorii, ziariștii sau tipografi dispăruseră deja de mult. În același

timp, tot mai mulți sclavi se înfoiau, vechile ceasloave fuseseră topite, până și complexitatea trecutului părea a fi rezolvată, iar ființele din foi - harnice -, cumulau și adunau foi peste foi, trăind prezentul din plin, practicând un nou tip de canibalism, cel al foilor. Nomenclatura și întunericul consolidaseră o adevărată ierarhie, de la micul *slugoi-de-foi* până la prea puternicul *ștăboi-în-foi*, de la marii clasici (deveniți prin absorbție *pre-foi*) la mai-marii conducători și fii iubiți etc. Un joc plin de năzbâții pentru greu încercata producție de foi. Deseori, marii și iubiții, înțelepții prezentului, mureau pur și simplu și deodată, brusc, erau (pe hârtie) morți, în ciuda armurilor lor de foi, și cam astfel se mai întâmplă cu timpul, ca să nu mai poată fi îndeplinit planul și să se asigure o dinamică a ierarhiei din acea vreme. Totul devenise tot mai și mult prea complicat, mai ales pentru cei, care erau puși, să repete monotonele silabe și fraze, re- și retipărite la nesfârșit, pe respectivele foi nege, măcinând vremea în fum și întuneric.

Și cum a fost odată ca niciodată, de n-ar mai fi! Iată că s-a întâmplat o minune, cum se întâmplă numai în basme. În răceala acestei vremi negre pe fond negru, în care ființele se răs- și înfoiau, ca niște umbre trecătoare, scormonind în ochii și urechile sclavilor orice abatere de la linie și disciplină, *totul a început să se schimbe, când părea a fi mai solid și stabil*. Dedesubtul vechi, cel topit și de mult crezut uitat, a început să-și facă curaj și lumină, precum ghiociei primăvara. Pe limba basmului nostru, de fapt un lucru firesc. Cum să reduci bogăția și vitalitatea graiurilor de-atâtea secole într-un catalog penibil de silabe, prin care să prea mărești niște bieți înfoiați pereni?!!

Basmul acesta al *epocii de foi* se despletește astfel fără buzdușane, regine ale albinelor, frumoaselor adormite sau castele din granit sau de gheață, cu toate că echivalențele există: vechile cuvinte și idei loveau dur suita găngavă, redusă la parole și lozinci, care se acuise între tancuri și foi. Sclavii se priveau și auzeau în sinele lor, se fereau cu istețime de umbrele înfoiaților, își *luaseră de la sine înapoi lumina* și redeveniseră oameni - prinseseră în zborul gândurilor lor vești și zvonuri și le dădeau mai departe, golul înfoiaților răsuna ca un clopot în întuneric, dar nu mai speria pe nimeni. Oamenii înțeleseră marea păcăleală, căutau dedesubtul foilor, pe care le tot suceau și răsuceau; munceau tenace în și pentru sine, iar din adăpostul lor, veșnicele frumoase se deșteptau, înfloreau și se lăsau iubite, pentru a zămisli feți-frumoși deprinși cu lupta contra palatelor de beton și sticlă, în care se retrăseseră înfoiații.

Iar aceștia, ce să facă? S-au adaptat, vrând-nevrând, speriați de greutatea propriilor lor foi, de sclavii care erau iarăși oameni, și-au început să se numească, la fel de înfoiați, chipurile liberali, umaniști și mai știu eu ce. Printre altele, au dat drumul la abecedare și scriitori, și-au adus aminte de vechile basme, povestiri sau istorii (cică la fel de inefective), dar și zis că măcar așa (sau: poate doar așa) vor mai putea rămâne la putere, mândri și înfoiați în prostia lor. Mai mult chiar, au început să facă comerț, schimburi, negoț și bișniță de foi, natural tot pe foi. Înșurubați în fotoliile lor, care prinseseră între timp rădăcini în complicata lor palate negre, au fost nevoiți să renunțe la obligatoriul întuneric absolut, lăsând să vânture și foi de pe aiurea prin capetele celor, care trudeau să le mențină neatins fundamentul mîlos sau de nisip, ci

cu sapa în mână sau mânuind buldozere.

Cam așa mai e și pe acum, dacă nu s-o fi întâmplat tocmai ceva.

Poate, cu o mică diferență. Unii se fac doar, ca întotdeauna, că sapă, căutând un loc ferit, pentru a vedea și putea povești, cum s-a prăvălit, surpat și cutremurat, împărăția înfoiașilor din povestea noastră. Pușinii refuză pur și simplu să lucreze, ei sunt *feți-frumoșii de nobilă vână*, pe care dulăii celor de sus îi mușcă imediat, scurt și cuprinzător, dacă îi prind. Alții, mai mulți, ființe dez-umbrite, de tip vechi, adună în catacombe și locuri ferite, scripturi, manuale, cărți și opere neatinse și neciuntite de epoca înfoiașilor de tip nou, și-n plus, tot ceea ce notează mai nou cronicarii, cei din zodia frumoaselor trezite, citind, scriind, salvându-se desfoind întâmplarea, foi cu foi, foaie cu foaie.

Iar eu închei, *iubite cetitoriule*, sperând ca timpul să țină cu ei, cu noi;

închei, țânc și bunic în povestioara mea, fără a încăleca pe șa;

așa, moroi.

P.S. Pentru varianta digitală, autorul a corectat greșelile de tipar și o serie formulări nu tocmai reușite. (Heidelberg, ianuarie 2019)